

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav obecné lingvistiky

Posudek závěrečné práce

předložené na Ústavu obecné lingvistiky
na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy

Jméno a tituly posuzující/ho: Michal Láznička

Posudek: vedoucího/vedoucí oponenta/oponentky

Autor/autorka: Lukáš Jiříčka

Název práce: *Principy postponování českých adpozic*

Rok odevzdání: 2024

Předložená jako práce: bakalářská diplomová

Odborná úroveň práce:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Věcné chyby:

téměř žádné vzhledem k rozsahu přiměřený počet méně podstatné četné závažné

Zvolená metoda:

původní a adekvátní vhodně zvolená nepřilíš vhodná nevhodně zvolená

Výsledky:

originální původní i převzaté netriviální kompilace citované z literatury opsané

Rozsah práce:

příliš velký přiměřený tématu dostatečný nedostatečný

Použitá sekundární literatura (počet a výběr titulů):

nadprůměrná (rozsahem nebo náročností) průměrná podprůměrná nevyhovující

Grafická a formální úroveň:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Jazyková úroveň:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Tiskové chyby:

téměř žádné vzhledem k rozsahu a tématu přiměřený počet četné

Stručná charakteristika práce

Diplomová práce Lukáše Jiříčky se věnuje českým „adpozicionáliím“, jejichž pozice vůči komplementu je flexibilní a jejichž kategorizace v lingvistické bohemistice kolísá mezi předložkami a příslovci. Práce navazuje na autorovu bakalářskou práci a výzkum rozvíjí novým směrem. S využitím teoretického rámce konstrukční gramatiky předkládá kvalitativní analýzu lemmatu *vstříc* založenou na korpusových datech. V analýze ukazuje, v jakých kontextech a funkcích se sledovaný lexém vyskytuje. Dochází k závěrům a výsledkům, které jednak vrhají nové světlo na popis fungování a vývoje podobných struktur v češtině, jednak vede k novým výzkumným otázkám a hypotézám.

Práce je po všech stránkách vyspělá a dobře vystavěná, naprosto odpovídá nárokům kladeným na diplomové práce, soudím, že je i převyšuje. Práci proto doporučuji k obhajobě.

Slovní vyjádření, komentáře a připomínky

Silné stránky práce:

Práci celkově hodnotím velmi pozitivně. Vybrané silné momenty uvádím v bodech:

- Práce má logickou strukturu, jednotlivé části na sebe přirozeně navazují. Argumentace je vystavěna jasně, vyspěle a přesvědčivě. Výzkumné otázky a hypotézy jsou jasně vymezeny a formulovány.
- Autor velmi dobře pracuje s existující literaturou a vhodným způsobem ji shrnuje a reaguje na ni.
- Práce je formulačně i pravopisně a typograficky bez zřejmých nedostatků.
- Analýza korpusových dat je pečlivá, metodická. Autor nad příklady vhodně generalizuje a je si přitom vědom potenciálních problémů a omezení svého přístupu.

Slabé stránky práce:

K práci zásadní výtky nemám, připomínky k některým autorovým rozhodnutím včleňuju do námětů k diskuzi níže.

Otázky k obhajobě a náměty do diskuze:

- 1) Přišlo mi pozoruhodné, že autor v průběhu práce opakovaně zmiňuje, že bylo vhodné provést diachronní analýzu, která by se mohla soustředit na průběh gramatikalizace sledovaného spojení (a jemu podobných). Zároveň však jeho analýzu čtu právě tak, že vlastně popisuje gramatikalizaci (či možná spíše *konstrukcionalizaci*), jak probíhá v současné češtině, ve všem krom jména. Uvažoval autor v tomto smyslu během své analýzy a mohl by se ke vztahu takové perspektivy a svých výsledků vyjádřit?
- 2) Práce k datům přistupuje z konstrukčněgramatické perspektivy. Autor v průběhu analýzy pracuje především s konceptem hierarchicky uspořádaných konstrukcí a dědičností. Ačkoli výsledkem konstrukční gramatiky nutně nemusí být formální ztvárnění analyzovaných struktur a zjištěných pravidelností, ocenil bych, kdyby autor svá pozorování vhodným způsobem sumarizoval (ať už formou diagramu či např. tabulky). Mám na mysli především to, jaké konstrukce s jakou úrovní schematičnosti identifikoval a jaké funkce/významy jim připisuje. Mohl by autor něco podobného připravit?
- 3) Čistě spekulativně a introspektivně: Nakolik jsou pro autora osobně přijatelná spojení jako „jít vstříc ní“ a „auto, vstříc němuž jsme šli“?
- 4) Vedle spojení V vstříc N existuje i V vstříc k N, viz např. „Petr, jak to slyší, vstává od stolu, kde počítá inventuru a jde vstříc k pánovi“ (syn v12, sentence id samal_zachranari:1:794:1).

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav obecné lingvistiky

Dávalo by smysl zahrnout do popisu i takové případy? Jaký by mohla být motivace jejich vzniku či role ve vývoji konstrukce?

- 5) Je autorovi známý text Hopper & Thompson (1984) <https://doi.org/10.2307/413797?> Myslím, že by při uvažování o slovnědruhové příslušnosti a příbuzných otázkách mohl být užitečný.
- 6) Jsem si vědom toho, že se práce pohybuje více méně v bohemistickém kontextu, ale přesto: Zvažoval autor při svých úvahách o aktuálním členění také některé zahraniční přístupy k informační struktuře?
- 7) Jakým způsobem by bylo možné doplnit korpusová data, aby mohly být pozorované pravidelnosti konfrontovány s intuicemi či jazykovými zkušenostmi uživatelů češtiny?

Další poznámky:

Navržená klasifikace:

výborně   velmi dobře   dobře   neprospěl/a

Místo, datum a podpis vedoucího/oponenta: Michal Lázníčka, v.r.

V Praze, 4. 9. 2024